

Náklady konkursu

Správce konkursní podstaty poruší právní povinnost stanovenou v § 8 odst. 3 poslední větě ZKV, jestliže činnost, k níž je z titulu výkonu funkce správce konkursní podstaty konkrétního úpadce sám povinen, zadá třetí osobě na účet konkursní podstaty bez souhlasu věřitelského výboru (zástupce věřitelů). Námitka, že šlo o činnost potřebnou, ze které měla konkursní podstata prospěch, nemá na závěr, že šlo o jednání protiprávní (zákonem zakázané) žádného vlivu. Následkem porušení právní povinnosti stanovené v § 8 odst. 3 poslední větě ZKV však není neplatnost takového „zadání“, nýbrž to, že správce konkursní podstaty si takový náklad nese z konkursní odměny; jde o náklad vynaložený „na účet správce konkursní podstaty“ jelikož „na účet konkursní podstaty“ může jít jen se souhlasem věřitelského výboru (zástupce věřitelů).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 1141/2011, ze dne 31.7.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Ing. Z. Š., jako správce konkursní podstaty úpadce R. strojíren a sléváren a. s., zastoupeného JUDr. L.P., advokátem, se sídlem v L., proti žalovanému Ing. J. V., zastoupenému Mgr. Š.K., advokátem, se sídlem v L., o zaplacení částky 1.432.305,- Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 68 Cm 47/2007, o dovolání žalovaného proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 30. září 2010, č. j. 1 Co 409/2009-268, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 20. července 2009, č. j. 68 Cm 47/2007-221, Krajský soud v Ústí nad Labem (jako soud věcně příslušný podle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. června 2006, č. j. Ncp 1235/2006-88):

- 1/ Uložil žalovanému (Ing. J. V.) zaplatit žalobci (správci konkursní podstaty úpadce R. strojíren a sléváren a. s.) do 3 dnů od právní moci rozsudku částku 685.748,-Kč s 3 % úrokem z prodlení za dobu od 23. října 2004 do zaplacení (bod I. výroku).
- 2/ Zamítl žalobu co do požadavku na zaplacení dalších 746.557,-Kč s 3 % úrokem z prodlení za dobu od 23. října 2004 do zaplacení (bod II. výroku).
- 3/ Rozhodl o nákladech řízení a o nákladech státu (body III. až V. výroku).

Soud poukázal za to, že žalovaný nárok (z titulu náhrady škody, které se měl žalovaný dopustit v souvislosti s výkonem funkce správce konkursní podstaty úpadce) sestává z:

- 1/ Částky 116.197,- Kč, představující škodu, kterou měl žalovaný způsobit v souvislosti s nadstandardními nákupy občerstvení, literatury, kancelářských potřeb, apod.
- 2/ Částky 225.000,- Kč, kterou žalovaný vyplatil z konkursní podstaty Ing. F. J. (dále jen „F. J.“) jako odměnu podle mandátní smlouvy, kterou s F. J. uzavřel poté, co ten byl zproštěn funkce zvláštního správce konkursní podstaty.
- 3/ Částky 460.748,- Kč, představující výdaje za užívání osobního automobilu F. J. v době od 1. dubna 2003 do 31. května 2004.
- 4/ Částky 630.360,-Kč, představující schodek vyplývající z porovnání inventurního soupisu movitých věcí zapsaných do konkursní podstaty se skutečným stavem při převzetí konkursní podstaty novým správcem konkursní podstaty (žalobcem) k 1. dubnu 2003.

Soud při posuzování důvodnosti žalobou uplatněného nároku vyšel především z toho, že:

- 1/ Usnesením ze dne 1. února 1999, č. j. 18 K 9/99-23, prohlásil Krajský soud v Ústí nad Labem (dále též „konkursní soud“) konkurs na majetek úpadce a správcem jeho konkursní podstaty ustavil žalovaného. Současně konkursní soud ustavil F. J. zvláštním správcem pro ekonomiku
- 2/ Usnesením ze dne 28. března 2003, č. j. 18 K 9/99-1474, zprostil konkursní soud F. J. (na jeho vlastní žádost z 28. února 2003, odůvodněnou ukončením prací v ekonomické oblasti) výkonu funkce zvláštního správce.
- 3/ Usnesením ze dne 3. června 2004, č. j. 18 K 9/99-1812, zprostil konkursní soud žalovaného výkonu funkce správce konkursní podstaty úpadce a novým správcem konkursní podstaty ustavil žalobce.

Dále soud k nárokům, jež vyústily ve vyhovující výrok o věci samé, přijal ve skutkové rovině následující závěry.

I. K částce 225.000,- Kč.

- 1/ Poté, co byl F. J. zproštěn výkonu funkce zvláštního správce, s ním žalovaný uzavřel dne 1. dubna 2003 mandátní smlouvu, podle které F. J. vykonával úkoly, které dosud plnil z titulu funkce zvláštního správce. Podle mandátní smlouvy činila sjednaná odměna paušální částku 15.000,- Kč měsíčně, k čemuž byl F. J. oprávněn připočíst cestovné a jiné hotové výdaje.
- 2/ Mandátní smlouva byla uzavřena bez souhlasu věřitelského výboru a za měsíce duben 2003 až červen 2004 obdržel F. J. na úkor konkursní podstaty odměnu podle této smlouvy v celkové výši 225.000,- Kč.
- 3/ V době uzavření mandátní smlouvy již (úpadcův) podnik nebyl provozován v takovém rozsahu, aby bylo potřeba vykonávat činnost uvedenou v mandátní smlouvě a v téže době pro úpadce na základě mandátních smluv pracovaly ještě další 3 osoby.

II. K částce 460.748,- Kč.

- 1/ F. J. uzavřel dne 7. října 2002 s obchodní společností SBS u., s. r. o. dohodu o užívání označeného osobního automobilu značky LEXUS GS 300, s udanou průměrnou spotřebou vozu 12.27 litru benzínu Natural 95 na 100 km.
- 2/ Náklady spojené s užíváním vozu byly hrazeny z konkursní podstaty i v době, kdy F. J. již nevykonával funkci zvláštního správce. V době od 1. dubna 2003 do 31. května 2004 tak bylo z konkursní podstaty zapláceno celkem 460.748,-Kč.
- 3/ Věřitelský výbor uzavření dohody neodsouhlasil a svědkyně Mgr. A. P. (dále jen „A. P.“) při kontrole v roce 2003 zjistila, že správci si účtovali cesty z domova do zaměstnání.
- 4/ F. J. potvrdil, že vůz měl k dispozici pouze on a to i v době, kdy pro úpadce pracoval na základě mandátní smlouvy.

Na tomto základě pak soud, vycházející z ustanovení § 2 odst. 3, § 8 odst. 2 a 3 zákona č.

[328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV“) a z ustanovení § 420 odst. 1 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“) a dovolává se závěru zformulovaného v právní větě rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. března 2003, sp. zn. 25 Cdo 2123/2001 (jde o rozsudek uveřejněný pod číslem 88/2003 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek - dále jen „R 88/2003“, který je, stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže, dostupný i na webových stránkách Nejvyššího soudu), ohledně vyhovujícího výroku o věci samé v rovině právní uzavřel následující.

I. K částce 225.000,- Kč.

Mandátní smlouva byla uzavřena neprodleně poté, co soud zprostil F. J. funkce zvláštního správce, přičemž F. J. při výkonu práce dle mandátní smlouvy fakticky pokračoval ve výkonu funkce zvláštního správce, a to bez souhlasu věřitelského výboru, za což obdržel od dubna 2003 do června

2004 z konkursní podstaty celkem 225.000,-Kč.

V tom, že žalovaný uzavřel s F. J. mandátní smlouvu, spatřuje soud porušení povinnosti jednat s odbornou péčí i porušení povinnosti postupovat se souhlasem věřitelského výboru. Není sice vyloučeno, aby správce konkursní podstaty zadal provedení některých činností či úkonů třetím osobám, soud však považuje za nepřipustné, aby správce konkursní podstaty pověřil faktickým výkonem funkce zvláštního správce osobu na základě mandátní smlouvy a za to jí vyplácel odměnu.

Navíc žalobce prokázal (listinnými důkazy i výpovědí svědkyně A. P.), že v době uzavření mandátní smlouvy již bylo v (úpadcově) podniku zaměstnáno minimum zaměstnanců a podnik již neprováděl činnost v rozsahu vyžadujícím uzavření takové mandátní smlouvy a z ní vyplývající vyplácení takové odměny. Proto soud žalobě v této části vyhověl.

II. K částce 460.748,- Kč.

Již údaj o spotřebě vozu v dohodě o jeho užívání nasvědčuje tomu, že šlo o užívání v souvislosti se správou konkursní podstaty nevhodné. F. J. však vůz užíval i v době od 1. dubna 2003 do 31. května 2004, kdy vykonával práci na základě mandátní smlouvy. V uvedeném období měsíčně ujel v průměru přes 3.500,- km a za užívání vozu tak byla na úkor konkursní podstaty za toto období vyplacena částka 460.748,-Kč (v podstatě kupní cena nového vozu nižší střední třídy). Postupem žalovaného, který akceptoval tak nevhodné vydávání prostředků z konkursní podstaty, došlo k porušení povinnosti náležitě hájit jak zájmy věřitelů, tak samotného úpadce, při co nejlepším zajištění správy konkursní podstaty. Soud proto i tento nárok posoudil jako oprávněný a žalobě v této části vyhověl.

K odvolání žalobce i žalovaného Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 30. září 2010, č. j. 1 Co 409/2009-268, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v bodě I. výroku a v bodě II. výroku ohledně zamítnutí částky 116.197,- Kč s 3 % úrokem z prodlení za dobu od 23. října 2004 do zaplacení a ve zbývajícím rozsahu rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc potud vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

V rozsahu, v němž potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé, odvolací soud přitakal jako správným skutkovým zjištěním soudu prvního stupně.

Tvrzení žalovaného o konkludentním souhlasu věřitelského výboru s mandátní smlouvou měl odvolací soud za nové a tudíž v odvolacím řízení nepřipustné (dle § 205a odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu - dále též jen „o. s. ř.“). Vzhledem k tomuto závěru pak odvolací soud pokládal za zcela nadbytečné dokazování navrhované žalovaným k důvodnosti zaplacení odměny F. J. (o jejíž výši za žalované období nebylo sporu), s tím, že by nemohlo nic změnit na závěru o neoprávněnosti vyplacení částky 225.000,- Kč z konkursní podstaty.

Zcela bez právního významu by podle odvolacího soudu bylo zjišťování rozsahu činnosti F. J. na základě mandátní smlouvy. Bylo totiž povinností žalovaného jako správce konkursní podstaty přistupovat k majetku konkursní podstaty s odbornou péčí, s cílem dosáhnout co největšího uspokojení věřitelů a zároveň co nejvíce ochránit zájmy úpadce.

Jestliže žalovaný sám nestačil na činnosti správce konkursní podstaty, k nimž bylo třeba odborné péče, bylo jeho povinností informovat o tom věřitelský výbor, respektive požádat jej o souhlas zadat některé z těchto činností třetí osobě. Souhlas k uzavření mandátní smlouvy, na základě které měl některé činnosti vykonávat F. J., si žalovaný nevyžádal, čímž porušil povinnost stanovenou v § 8 odst. 3 poslední věty ZKV. Bylo-li z konkursní podstaty hrazeno užívání pronajatého vozidla F. J. (což žalobce doložil a žalovaný nezpochybnil), pak platí to, co bylo uvedeno shora, o absenci souhlasu

věřitelského výboru s činností této třetí osoby (když F. H. bylo umožněno vozidlo užívat i poté, co již nebyl zvláštním správcem). Částka 460.748,- Kč tedy byla vyplacena neprávem ke škodě majetku konkursní podstaty.

Soud prvního stupně tedy správně přiznal jak částku 225.000,- Kč s příslušenstvím, tak částku 460.748,- Kč s příslušenstvím, neboť byly splněny všechny předpoklady odpovědnosti žalovaného za škodu dle § 420 odst. 1 obč. zák.

Proti té části rozsudku odvolacího soudu, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v bodě I. výroku, podal žalovaný dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., namítaje, že je dán dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. (tedy, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci) a požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil v napadeném rozsahu rozhodnutí soudů obou stupňů a věc potud vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje dovolatel tomu, že „právní otázka byla řešena v rozporu s hmotným právem, případně je odvolacími soudy rozhodována rozdílně“.

Proti jednotlivým (proti němu přisouzeným) nárokům argumentuje dovolatel následovně.

I. K částce 225.000,- Kč.

Dovolatel především namítá, že soud prvního stupně spatřuje porušení povinnosti jednat s odbornou péčí a porušení povinnosti postupovat se souhlasem věřitelského výboru v tom, že (jako správce konkursní podstaty) uzavřel s bývalým zvláštním správcem (F. J.) mandátní smlouvu. K tomu uvádí, že (tento) soud považuje za nepřipustné, aby správce konkursní podstaty pověřil faktickým výkonem funkce zvláštního správce osobu na základě mandátní smlouvy a za to jí vyplácel odměnu, ale neříká (soud), proč by třetí osoba nemohla vykonávat činnosti v konkursu. K tomu dovolatel dodává, že s výjimkou rozhodnutí soudu o ustanovení správce není jiné než smluvní pověření možné, takže smlouva je důvodem pro výkon činnosti. Soudu prvního stupně dovolatel v této souvislosti vytýká, že neprováděl žádné (dovolatel navrhované) dokazování k tomu, zda a jakou práci F. J. skutečně vykonával. Dovolatel potud zdůrazňuje, že ve svém vyjádření popisoval činnosti, které F. J. prováděl podle mandátní smlouvy, což není vyvráceno tím, že F. J. tyto činnosti dříve prováděl jako zvláštní správce. Nebylo (totiž) prokázáno, že by tyto činnosti odpadly nebo že by se neprováděly.

Žalobcovo „stanovisko“ má dovolatel za nekonkrétní a bez přesvědčivého odůvodnění, s tím, že „na obecné rovině“ je postaveno i odůvodnění soudu. Soud navíc neuvedl, zda se přiklonil k žalobnímu tvrzení, podle kterého tato činnost nebyla vykonávána a nijak je nekomentuje. Současně soud neuvádí, jak hodnotil tvrzení dovolatele a F. J. a navrhované výpovědi, ani které důkazy považoval za prokázané a které za vyvrácené.

Dovolatel míní, že teprve kdyby se prokázalo, že F. J. tyto činnosti neprováděl, byla by zpochybnitelná mandátní smlouva a podle ní poskytnutá odměna.

Podle dovolatele dále neodpovídá skutečnosti tvrzení svědkyně A. P., že se dozvěděla o mandátní smlouvě až s časovým odstupem dvou až tří měsíců. F. J. totiž v (úpadcově) podniku byl, a to, že v podniku nebyla svědkyně A. P., nelze vyčítat dovolateli jako „neinformovanost“. Ostatně, i kdyby se A. P. dozvěděla o zaměstnávání F. J. po dvou měsících, nic jí nebránilo informovat zbývající členy věřitelského výboru, jenž pak mohl přijmout rozhodnutí, jímž by dovolateli přikázal tuto činnost ukončit.

Soud se též nezabýval tím, zda byl provozován (úpadcův) podnik a nezkoumal „to podstatné“, tedy co F. J. konkrétně dělal, zda odměna byla úměrná jeho činnosti, zda odměna souvisela s provozem

(úpadcova) podniku a které osoby tuto činnost prováděly v době, kdy zde nebylo zvláštního správce (předtím a potom). Nikdy ani nebylo prokázáno (uvádí dále dovolatel), že by věřitelský výbor tyto náklady spojené s udržováním a správou podstaty odmítl, protože toto odmítnutí by mělo být odůvodněno.

Dovolatel usuzuje, že F. J. vykonával určité činnosti, za což má nárok na přiměřenou odměnu, k čemuž dovozuje, že lze použít určité analogie s odměnou správce konkursní podstaty za vykonanou činnost, jak judikoval Ústavní soud v nálezu uveřejněném pod č. [403/2002](#) Sb.

Dovolatel rovněž uvádí, že nabízel důkazy o tom, že „tyto“ technické činnosti vykonával F. J. jako zvláštní správce, a v souvislosti s medializací věci vydražitelem T. konkursní soudce funkci zvláštního správce zrušil. Namísto toho obdobnou činnost (protože ta pokračovala) vykonával F. J. na základě mandátní smlouvy, přičemž dovolatel má za to, že s mandátní smlouvou souhlasil jak věřitelský výbor, tak konkursní soud. Dovolatel míní, že F. J. dělal stejnou práci, ovšem za méně peněz, než které by mu příslušely jako zvláštnímu správci, uváděje, že důkazy, které v tomto směru nabídl, soud neprovedl. Dovolatel pak nesouhlasí s hodnocením oněch důkazů jako nehospodárných, nadbytečných a nezpůsobilých vyvrátit skutečnosti zjištěné z listinných důkazů, namítaje, že není zřejmo, na základě čeho soud dospěl k závěru, že F. J. činnost nevykonával nebo že šlo o činnost zbytečnou. Soud tuto skutečnost nezkoumal, ačkoli dovolatel nabízel důkazy k prokázání toho, že F. J. onu činnost vykonával. Jestliže (tedy) F. J. tuto činnost vykonával a bral za ni adekvátní odměnu, pak to, že po formální stránce bylo opomenuto vyžádání zvláštního souhlasu věřitelského výboru, není důvodem neexistence těchto nákladů, dovozuje dovolatel.

Jestliže členové věřitelského výboru po dobu jednoho roku akceptovali F. J. ve funkci a vycházeli z jeho zpráv, pak měl dovolatel za to, že zvláštní souhlas není nutný, když souhlas je (dle jeho mínění) ze zákona neformální, může tedy jít i o souhlas mlčky učiněný. Dovolatel v této souvislosti opět zdůrazňuje, že soud neuvedl, zda přiznává nárok žalobci proto, že činnost nebyla vykonávána, nebo proto, že mandátní smlouva byla uzavřena bez souhlasu věřitelského výboru.

Odvolacímu soudu dovolatel vytýká, že se odmítl zabývat tím, zda souhlas byl udělen, s argumentací, že toto tvrzení dovolatel neuplatnil před soudem prvního stupně. K tomu dovolatel poukazuje na obsah protokolu o jednání ze dne 13. července 2009, s tím, že tam (na straně 4) jeho právní zástupce při navrhování důkazů uváděl, že chce prokázat, že věřitelé věděli o existenci mandátní smlouvy. K tomu dále uvádí, že i svědkyně A. P v protokolu o jednání ze dne 10. července 2007 (na straně 4) hovoří o tom, že F. J. vidali v budově úpadce a že o mandátní smlouvě se dozvěděla s odstupem dvou až tří měsíců. Souhlas může být i ústní, za určitých okolností i konkludentní, k čemuž právě směřovalo dokazování. Jestliže se věřitelský výbor seznamoval s činností F. J., pak schválením jeho činností realizoval i souhlas. Dokazování v tomto směru však neproběhlo, takže podle dovolatele nelze tvrdit, že je prokázána „neexistence souhlasu“.

Dovolatel rovněž podotýká, že to, že o (ne)existenci souhlasu u odměny F. J. neprováděl dokazování, vytkl Vrchní soud v Praze Krajskému soudu v Ústí nad Labem již v rozhodnutí ze dne 14. července 2005, sp. zn. 1 Ko 126/2005, ovšem dokazování zůstalo na stejné úrovni.

Podle dovolatele tedy oba soudy pochybily v tom, že neuznaly možnost ústního (konkludentního) souhlasu věřitelského výboru s činností F. J. Dalším pochybením je podle dovolatele rozpor se zásadou, že každý má nárok na odměnu za výkon pracovní činnosti nebo jiné obdobné činnosti (kdyby se prokázalo, že souhlas nebyl udělen, ale F. J. vykonával činnost, ze které měla konkursní podstata užitek). Také potud dovolatel poukazuje na závěry obsažené v rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 Ko 126/2005.

II. K částce 460.748,- Kč.

Dovolatel uvádí, že u cestovních náhrad je situace obdobná jako u odměny podle mandátní smlouvy.

Zdůrazňuje, že dohodu o užívání vozidla zařídil F. J., který ve své výpovědi naznačil, že vycházel z ekonomické kalkulace, která mu byla doporučena (a zavinění dovolatele je spatřováno v tom, že v této činnosti pokračoval). Také tento důkaz nebyl vyvrácen, míní dovolatel, s tím, že navrhoval provést důkaz výsledkem ředitele pronajímatele, který prováděl propoččet o výhodnosti pronájmu, a přílohami k fakturám, v nichž by měly být specifikovány jednotlivé jízdy. Pak by (teprve) bylo možné vést polemiku v tom, zda tyto jízdy byly vykonány důvodně.

Další námitkou by mohlo být porovnání částky vyplývající z vyúčtování na konkrétní cestu s náklady jiného vozu obvykle používaného na služební cesty. Teprve tento rozdíl by v krajním případě mohl být posuzován jako škoda, uzavírá dovolatel. Podle soudu F. J. vlastně neprováděl žádné služební cesty, takže za škodu se považuje celá částka účtovaná pronajímatelem.

Podstatou dokazování tak mělo být zjištění, které služební cesty byly účtovány a zda je uznávají jiné organizace a instituce. Při plnění mandátní smlouvy je mandant je povinen uhradit mandatáři náklady, které nutně nebo účelně vynaložil při plnění svého závazku, pokud z jejich povahy nevyplývá, že jsou zahrnuty již v úplatě; i zde však zůstalo dokazování jen v rovině žalobcova tvrzení. Jestliže svědkyně A. P. prováděla kontrolu v roce 2003, nic jí nebránilo požadovat zrušení dohody o užívání vozidla. Odůvodnění soudu tak i zde zůstalo v obecné rovině.

Dovolatel též uvádí, že tento způsob úhrady cestovních nákladů zde byl ještě v době, kdy byl F. J. zvláštní správcem (nejprve dokonce „hlavním“ správcem a dovolatel správcem zvláštním), s tím, že potud odkazuje na své odvolání, jež nebude znovu rozvádět. Soudu pak vytýká, že vychází z toho, že F. J. by neměl nárok na náhradu cestovních a jiných nákladů vůbec. Jestliže totiž F. J. výše uvedenou činnost vykonával, pak měl i nárok na úhradu s tím spojených nákladů, jenž vyplývá ze zákona.

III. Shrnutí.

Dovolatel shrnuje, že podle něj oba soudy neřešily předpoklady odpovědnosti za škodu. Dostatečně není specifikován závěr o protiprávním úkonu dovolatele a rovněž nebyla prokázána škoda a její výše a příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody.

Z rozhodovací praxe soudů lze dovodit, že při stanovení škody způsobené v konkursním řízení zaplacením výdajů a nákladů musí být přihlédnuto k obvyklé ceně, která se za tyto náklady a výdaje v době údajného poškození vyplácela, přičemž od této částky musí být odečtena částka odpovídající tomu, jaký efekt takovéto škodní jednání ve skutečnosti pro konkursní podstatu mělo. V dané věci tedy jde o to, jak byla konkursní podstata zhodnocena nebo jak byly důvodně vynaloženy náklady na její údržbu právě mandátní smlouvou a tím, že F. J. užíval předmětné vozidlo. Právní posouzení věci odvolacím soudem co do vzniku škody, její výše a příčinné souvislosti tak neobstojí, neboť ten vůbec nezkoumal, jaké byly skutečné činnosti vykonávané F. J. a jaký přínos pro konkursní podstatu měly. Trvá také výtka dovolatele, že byl nesprávně zhodnocen přístup členů věřitelského výboru, když nebyl zkoumán souhlas ústní a konkludentní formou.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2012) se podává z bodu 7., článku II., zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., když zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje řešení otázky předpokladů odpovědnosti správce konkursní podstaty za škodu způsobenou tím, že činnosti, k nimž je povinen, zadal třetí osobě na účet podstaty, a to zejména ve vztahu k posouzení, jak se do úvah o způsobené škodě

promítá přínos těchto činností pro konkursní podstatu. Potud jde o otázky dovolacím soudem beze zbytku nezodpovězené.

Nejvyšší soud úvodem podotýká, že pro dovolací přezkum je právně bezcenná ta část dovolací argumentace, ve které dovolatel odkazuje na své odvolání, „jež nebude znovu rozvádět“. Již v usnesení ze dne 29. dubna 2010, sp. zn. 29 Cdo 4405/2008, uveřejněném pod číslem 30/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, totiž Nejvyšší soud vysvětlil, že odkaz dovolatele na obsah podání učiněných v předchozím průběhu řízení před soudy nižších stupňů nelze považovat za uvedení důvodů, pro které se rozhodnutí odvolacího soudu napadá (§ 241a odst. 1 o. s. ř.).

Dále Nejvyšší soud uvádí, že dovolatel sice formálně ohlašuje jen dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř., přesto však - ač zastoupen advokátem - z obsahového hlediska bez odpovídajícího rozlišení směšuje (a argumentačně nepřipustně spojuje) skutkové námitky, námitky, jež mají charakter poukazu na vady řízení a námitky právní.

Nejvyšší soud proto předznamenává, že mezi jednotlivými dovolacími důvody taxativně vypočtenými v § 241a odst. 2 a 3 o. s. ř. neplatí vztah příčiny a následku (z existence jednoho nelze usuzovat na naplnění druhého); srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. července 2012, sen. zn. 29 NSČR 15/2010, uveřejněné pod číslem 10/2013 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek. V mezích dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. tak dovolací soud zkoumá, zda právní posouzení věci obstojí na základě v řízení učiněných skutkových závěrů (srov. shodně např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2004, sp. zn. 29 Odo 268/2003, uveřejněného pod číslem 19/2006 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek), bez zřetele k tomu, zda skutkové závěry, z nichž právní posouzení věci vychází, jsou rovněž zpochybněny prostřednictvím dovolacího důvodu dle § 241a odst. 3 o. s. ř. nebo k tomu, že proces pořizování skutkových zjištění je rovněž zpochybněn prostřednictvím dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř.

Podle ustanovení § 8 ZKV správce je povinen při výkonu funkce postupovat s odbornou péčí a odpovídá za škodu vzniklou porušením povinností, které mu ukládá zákon nebo mu uloží soud. Je-li správcem ustavena veřejná obchodní společnost, odpovídají za škodu způsobenou v souvislosti s výkonem funkce správce její společníci společně a nerozdílně. Správce je povinen uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem funkce správce (odstavec 2). Správce má nárok na odměnu a na náhradu hotových výdajů. Dohody správce uzavřené s účastníky řízení o jiné odměně nebo náhradě jsou neplatné. Vyúčtování odměny a nákladů provede správce v konečné zprávě, a není-li jí, při zrušení konkursu; předtím mu soud může povolit zálohy. Soud může podle okolností případu konkursní odměnu stanovenou podle zvláštního předpisu přiměřeně zvýšit nebo snížit. Věřitelé jsou se souhlasem soudu oprávněni na základě rozhodnutí věřitelského výboru poskytnout správci zálohu k úhradě jeho výdajů, a to i opětovně; při poskytnutí zálohy může být určen účel, na nějž má být vynaložena, a podmínky jejího vyúčtování. Činnosti, k nimž je správce povinen, může správce zadat třetím osobám na účet podstaty jen se souhlasem věřitelského výboru (odstavec 3).

Dle ustanovení § 9 ZKV, jestliže to vyžaduje rozsah správy, může soud ustavit pro pomoc správci zvláštního správce pro určitý obor správy. Zvláštní správce má práva, povinnosti a odpovědnost správce v mezích své působnosti (odstavec 1). Pro ustavení do funkce, odměňování a zprošťování funkce zvláštních správců a zástupce správce platí ustanovení o správci (odstavec 3).

Z ustanovení § 29 ZKV pak plyne, že správce podává soudu a věřitelskému výboru zprávy o zpeněžování majetku z podstaty. Konečnou zprávu spolu s vyúčtováním své odměny a výdajů předloží soudu po zpeněžení majetku z podstaty. Odměnu a výdaje vyúčtují i zvláštní správci a zástupce správce, jakož i ti, kdo byli soudem v průběhu řízení funkce správce zproštěni (odstavec 1). Soud přezkoumá konečnou zprávu o zpeněžení majetku z podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů,

odstraní po slyšení správce shledané chyby anebo nejasnosti a uvědomí o konečné zprávě a vyúčtování úpadce a konkursní věřitele. Upozorní přitom, že do 15 dnů ode dne, kdy konečná zpráva a vyúčtování byly vyvěšeny na úřední desce soudu, mohou proti nim podat námitky (odstavec 2). Konečnou zprávu a vyúčtování projedná soud při jednání, ke kterému oboje správce, úpadce a konkursní věřitele, kteří podali námitky, a věřitelský výbor, a rozhodne o ní usnesením, které jim doručí a vyvěsí na úřední desce soudu (odstavec 3).

Z ustanovení § 31 odst. 2 ZKV se pak podává, že pohledávkami za podstatou, pokud vznikly po prohlášení konkursu, jsou (mimo jiné) a/ hotové výdaje a odměna správce podstaty, b/ náklady spojené s udržováním a správou podstaty (...), e/ nároky věřitelů ze smluv uzavřených správcem podstaty, včetně smluv o úvěru za účelem financování vývozu poskytnutého podle zvláštního zákona po předchozím souhlasu věřitelského výboru, úroků a smluvních pokut podle těchto smluv, jakož i ze smluv týkajících se provozování podniku, od nichž správce neodstoupil podle § 14 odst. 2

V této podobě (pro věc rozhodné) platila citovaná ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání k 1. dubnu 2003 (kdy byla uzavřena mandátní smlouva a kdy začíná období rozhodné pro užívání vozidla) a do doby, než byl dovolatel zproštěn výkonu funkce správce konkursní podstaty (3. června 2004) nedoznala změn (s výjimkou ustanovení § 8 odst. 3 ZKV nedoznala změn ani později).

Podle ustanovení § 420 obč. zák. (jež od 1. dubna 2003 nedoznalo změn) každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti (odstavec 1). Škoda je způsobena právnickou osobou, anebo fyzickou osobou, když byla způsobena při jejich činnosti těmi, které k této činnosti použili. Tyto osoby samy za škodu takto způsobenou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena (odstavec 2). Odpovědnosti se zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil (odstavec 3).

Nejvyšší soud ustálil rozhodovací praxi soudů při posuzování odpovědnosti správce konkursní podstaty za škodu vzniklou účastníkům konkursního řízení nebo třetím osobám v důsledku porušení povinnosti uložené správci konkursní podstaty zákonem nebo soudem v souvislosti s výkonem této funkce již v R 88/2003, v němž uzavřel, že za takto vzniklou škodu odpovídá správce konkursní podstaty podle § 420 odst. 1 obč. zák. Jak se dále podává i z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. září 2008, sp. zn. 29 Cdo 2225/2008, uveřejněného pod číslem 63/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, odpovědnost správce konkursní podstaty za škodu vzniklou účastníkům konkursního řízení nebo třetím osobám v důsledku porušení povinnosti uložené správci konkursní podstaty zákonem nebo soudem v souvislosti s výkonem této funkce je osobní majetkovou odpovědností správce konkursní podstaty.

V takto ustaveném právním rámci patří k předpokladům vzniku obecné občanskoprávní odpovědnosti správce konkursní podstaty za způsobenou škodu: 1/ porušení právní povinnosti (protiprávní úkon), 2/ vznik škody, 3/ příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody (kausální nexus) a 4/ zavinění. První tři předpoklady jsou objektivního charakteru a důkazní břemeno ohledně nich leží na poškozeném. Zavinění je subjektivní povahy a jeho existence ve formě nedbalosti nevědomé se předpokládá (§ 420 odst. 3 obč. zák.); naopak škůdce prokazuje, že škodu nezavinil (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. března 2003, sp. zn. 29 Odo 379/2001, uveřejněný pod číslem 56/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. září 2007, sp. zn. 29 Odo 1220/2005, uveřejněný pod číslem 33/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Porušení právní povinnosti žalovaným je soudy nižších stupňů spatřováno v tom, že žalovaný: 1/ co do částky 225.000,- Kč uzavřel mandátní smlouvu s F. J. bez souhlasu věřitelského výboru a 2/ co do částky 460.748,- Kč tím, že trpěl užíváním vozidla F. J., akceptoval nevhodné vydávání prostředků z konkursní podstaty, čímž porušil povinnost náležitě hájit zájmy věřitelů a úpadce při co nejlepším

zajištění správy konkursní podstaty (soud prvního stupně), respektive, že bylo povinností žalovaného informovat věřitelský výbor, že sám nestačí na činnosti správce konkursní podstaty, k nimž je třeba odborné péče, respektive požádat jej o souhlas zadat některé z těchto činností třetí osobě a tím, že si tento souhlas nevyžádal ani u mandátní smlouvy ani u užívání pronajatého vozidla F. J., porušil povinnost stanovenou v § 8 odst. 3 poslední větě ZKV (odvolací soud). Tomu dovolatel odporuje námitkou, že teprve kdyby se prokázalo, že F. J. neprováděl činnosti podle mandátní smlouvy, byla by zpochybnitelná mandátní smlouva a podle ní poskytnutá odměna jakož i odtud plynoucí náhrada cestovních a jiných nákladů, jakož i námitkou, že nebyla prokázána neexistence souhlasu věřitelského výboru.

K takto pojatému sporu Nejvyšší soud především uvádí, že námitka, podle které nebyla prokázána neexistence souhlasu věřitelského výboru (s tím, že soud nezkoumal možnost mlčky nebo konkludentně uděleného souhlasu) se z příčin, jež o povaze dovolacích důvodů popsal výše, nijak neprojeví v dovolacím důvodu dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. (v jeho rámci se posuzuje skutkový stav věci, z nějž vyšel odvolací soud a podle kterého takový souhlas nebyl udělen).

K jednotlivým (pro prověření správnosti právního posouzení věci rozhodným) právním otázkám otevřeným dovoláním pak Nejvyšší soud uvádí následující.

I. K povinnosti správce konkursní podstaty postupovat při výkonu funkce s odbornou péčí.

Správce konkursní podstaty je zjednodušeně řečeno, správcem cizího majetku, konkrétně správcem úpadcova majetku nebo majetku ve vlastnictví jiných osob, na který se po dobu trvání účinků konkursu pohlíží jako na úpadcův.

Povinností správce konkursní podstaty postupovat při výkonu funkce s odbornou péčí (§ 8 odst. 2 ZKV) se rozumí i jeho povinnost konkursní podstatu řádně udržovat a spravovat. Správou konkursní podstaty se přitom rozumí zejména činnost (včetně právních úkonů a opatření z ní vyplývajících), která směřuje k tomu, aby nedocházelo ke znehodnocení konkursní podstaty, zejména aby nedošlo k odstranění, zničení, poškození nebo odcizení majetku, který do ní patří, aby majetek patřící do konkursní podstaty byl využíván v souladu se svým určením, jestliže tomu nebrání jiné okolnosti a aby se konkursní podstata rozmnožila, lze-li takovou činnost rozumně očekávat se zřetelem k jejímu stavu a k obvyklým obchodním příležitostem (srov. shodně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. června 2004, sp. zn. 29 Odo 197/2003, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 8, ročníku 2004, pod číslem 160, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. července 2010, sp. zn. 29 Cdo 3037/2008, uveřejněný v časopise Soudní judikatura číslo 2, ročník 2011, pod číslem 26 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. dubna 2012, sp. zn. 29 Cdo 1400/2010, uveřejněný pod číslem 110/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

II. K pravidlu formulovanému v ustanovení § 8 odst. 3 poslední větě ZKV.

K pravidlu formulovanému v ustanovení § 8 odst. 3 poslední větě ZKV se Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně vyjádřil, přičemž judikatorní závěry, k nimž dospěl (a na nichž nevidí důvod cokoli měnit ani v této věci), lze shrnout takto:

1/ Smysl úpravy obsažené od 1. května 2000 v § 8 odst. 3 poslední větě ZKV tkví v tom, že od uvedeného data již správce konkursní podstaty nesměl zadat třetím osobám na účet podstaty činnosti, k nimž byl sám povinen, bez souhlasu věřitelského výboru, i kdyby šlo o náklad plně opodstatněný. Bez souhlasu věřitelského výboru bylo vyúčtování takového nákladu bez dalšího nepřijatelné (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. ledna 2010, sp. zn. 29 Cdo 66/2007, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 8, ročník 2011, pod číslem 119).

2/ To, že věřitelský výbor udělí správci konkursní podstaty souhlas s tím, aby činnosti, k nimž je povinen, zadal třetím osobám na účet konkursní podstaty, nezbavuje konkursní soud práva na základě posouzení konkrétních okolností případu uznání takto vynaloženého nákladu na účet podstaty odepřít (neschválit jej v režimu § 29 ZKV). Ani informovaný souhlas věřitelského výboru nezbavuje správce konkursní podstaty povinnosti jednat při udržování a správě konkursní podstaty s péčí řádného hospodáře (s odbornou péčí) [opět usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 66/2007].

3/ Pohledávka vzešlá z činnosti, kterou správce konkursní podstaty (ač jde o činnost, k níž je sám povinen) zadá třetí osobě na účet podstaty bez souhlasu věřitelského výboru (zástupce věřitelů), se neuspokojuje z konkursní podstaty (a to ani jako hotový výdaj správce konkursní podstaty) a správce konkursní podstaty si takový náklad nese z konkursní odměny. Naopak tam, kde správce konkursní podstaty souhlas k takovému zadání obdržel, je pohledávka vzniklá činností třetí osoby na účet podstaty pohledávkou za podstatou ve smyslu ustanovení § 31 odst. 2 písm. e/ ZKV. Po zrušení konkursu, v němž nebyla uspokojena pro nedostatek majetku dlužníka, přechází závazek uhradit tuto pohledávku za podstatou ze správce konkursní podstaty (reprezentujícího podstatu, z níž měla být uhrazena) na dlužníka (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2010, sp. zn. 29 Cdo 2181/2009, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročník 2011, pod číslem 42).

Pro úplnost budiž poznamenáno, že z těchto judikatorních závěrů vyšel Nejvyšší soud též v typové obdobném rozhodnutí (ve sporu, v němž správce konkursní podstaty jiného úpadce žaloval o náhradu škody bývalého správce konkursní podstaty jiného úpadce), konkrétně v rozsudku ze dne 30. srpna 2012, sp. zn. 29 Cdo 4388/2010.

Z takto podaného shrnutí dosavadní judikatury se pak především podává, že správce konkursní podstaty vskutku (bez dalšího) poruší právní povinnost stanovenou v § 8 odst. 3 poslední větě ZKV, jestliže činnost, k níž je z titulu výkonu funkce správce konkursní podstaty konkrétního úpadce sám povinen (povolán), zadá třetí osobě na účet konkursní podstaty bez souhlasu věřitelského výboru (zástupce věřitelů). Námitka, že šlo o činnost potřebnou, ze které měla konkursní podstata prospěch, nemá na závěr, že šlo o jednání protiprávní (zákonem zakázané) žádného vlivu.

Kdyby porušení této povinnosti mělo za následek absolutní neplatnost takového zadání (zde mandátní smlouvy), pak by vznik škody na majetku konkursní podstaty bylo možné dovodit až po zjištění, že bezdůvodné obohacení se vůči osobě, jež měla z takového konání (bývalého) správce konkursní podstaty majetkový prospěch, stalo fakticky (např. proto, že jde o osobu nemajetnou) nebo právně (např. v důsledku promlčení) nevymahatelným (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. dubna 2011, sp. zn. 29 Cdo 3933/2008, uveřejněný v časopise Soudní judikatura číslo 10-11, ročník 2011, pod číslem 164).

Následkem porušení právní povinnosti stanovené v § 8 odst. 3 poslední větě ZKV však není neplatnost takového „zadání“ (v konkrétním případě neplatnost mandátní smlouvy), nýbrž to, že správce konkursní podstaty si takový náklad nese z konkursní odměny; jde o náklad vynaložený „na účet správce konkursní podstaty“ jelikož „na účet konkursní podstaty“ může jít jen se souhlasem věřitelského výboru (zástupce věřitelů). Ke vzniku škody na majetku konkursní podstaty vede takové porušení právní povinnosti až od okamžiku, kdy správce konkursní podstaty náklad vzešlý ze zadání uskutečněného bez souhlasu věřitelského výboru (zástupce věřitelů) zúčtuje nikoli na svůj vrub (na vrub své konkursní odměny, v průběhu konkursního řízení typicky na vrub vyplacené zálohy na konkursní odměnu), nýbrž na vrub konkursní podstaty (zachází s ním jako s nákladem konkursní podstaty, jenž má být uspokojen jinak než z jeho konkursní odměny).

Z pohledu výše podaného výkladu jsou v rovině právní právně bezcenné ty dovolací námitky, jejichž prostřednictvím dovolatel vytýká odvolacímu soudu, že nezkoumal, zda F. J. činnost podle mandátní smlouvy vykonával, že se nezabýval přínosem této činnosti pro konkursní podstatu a že výši případné

škody neurčil porovnáním žalovaných částek s obvyklou cenou těchto nákladů a výdajů. Ve světle závěrů zformulovaných ve shora citovaném usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2181/2009 (o tom, že pohledávka vzešlá z činnosti, kterou správce konkursní podstaty zadá na účet podstaty bez souhlasu věřitelského výboru, se neuspokojuje z konkursní podstaty vůbec) totiž tyto skutečnosti nejsou pro věc rozhodné.

To, že F. J. vykonával na základě mandátní smlouvy od 1. dubna 2003 činnost, kterou předtím vykonával jako zvláštní správce, dovolatel nezpochybňuje (v dovolání naopak tuto skutečnost dále potvrzuje coby podporu názoru o užitečnosti takového konání pro konkursní podstatu). S přihlédnutím k ustanovení § 9 odst. 1 ZKV je tudíž zjevné, že šlo o činnost, k níž je z titulu výkonu funkce správce konkursní podstaty sám povinen. V situaci, kdy napadené rozhodnutí vychází ve skutkové rovině dále právě z toho, že k zadání této činnosti F. J. na účet konkursní podstaty dovolatel neměl souhlas věřitelského výboru a že ji F. J. v rozhodném období proplácel nikoli na svůj účet (na účet své konkursní odměny), nýbrž na účet konkursní podstaty, je v rovině právní splněn jak znak protiprávnosti (porušení právní povinnosti), tak vznik škody a příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody (kausální nexus) Při presumovaném zavinění (§ 420 odst. 3 obč. zák.) pak dovolatel v řízení též neprokázal, že škodu nezavinil. Přitom je zjevné, že tyto závěry se pojí jak s odměnou podle mandátní smlouvy (225.000,- Kč), tak s výdaji za užívání vozidla (460.748,- Kč), jež v rozhodném období vznikly coby důsledek mandátní smlouvy.

Nejvyšší soud tudíž uzavírá, že při skutkovém stavu, z něž vyšlo napadené rozhodnutí, se dovolateli prostřednictvím dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. jeho správnost nepodařilo zpochybnit.

Výtkou, že se odvolací soud odmítl zabývat tím, zda souhlas byl udělen, vystihuje dovolatel z obsahového hlediska dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř., jehož prostřednictvím lze namítat, řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Ani v tomto směru však není dovolání důvodné. To, zda věřitelský výbor (s případným odstupem dvou až tří měsíců) věděl o mandátní smlouvě, není rozhodné pro závěr o udělení souhlasu ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 poslední věty ZKV. Jakkoli lze dovolateli přisvědčit v tom, že zákon o konkursu a vyrovnání nepředepisuje formu takového souhlasu (takže může jít i o souhlas mlčky či konkludentně udělený), tvrzení, že věřitelský výbor se o mandátní smlouvě dozvěděl s určitým časovým odstupem, není tvrzením o tom, že věřitelský výbor s mandátní smlouvou (byť následně) projevil souhlas.

Dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř. tak dán není.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), se přitom nepodávají ani ze spisu.

V rozsahu, v němž skutkově formulované dovolací námitky případně vystihují (posuzováno podle obsahu) dovolací důvod dle § 241a odst. 3 o. s. ř., se jimi Nejvyšší soud jako právně bezcennými rovněž nezabýval, jelikož u dovolání, jehož přípustnost byla založena prostřednictvím § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., nemá dovolatel tento dovolací důvod vůbec k dispozici (srov. přímo dikci § 241a odst. 3 o. s. ř.).

Nejvyšší soud tudíž, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání zamítl (§ 243b odst. 2 část věty před středníkem o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Nezbytná cesta](#)